

vet sagt, at Skolepengene ere ligesaa høie ved Metropolitan-skolen som ved de andre Skoler. Det er ikke Tilfældet; Skolepengene ere lavere ved Metropolitan-skolen; thi medens i de øverste Classer af de andre Skoler Skolebestyrerne have været nødt til at tage en meget betydelig forhøjet Betaling om Maanedens, har, saavidt jeg veed, Betalingen i Metropolitan-skolen været den samme i alle Classer. Det vil altsaa sees, at det ikke er factist rigtigt, naar det er blevet sagt, at Skolepengene ere ligesaa høie i Metropolitan-skolen som i de andre Skoler. Naar der er talt om, at der ikke er steet Forandring i de private Skoler siden 1850 — synes jeg, der blev sagt —, saa er det høist mærkværdigt at bebreide dem dette. Efter at man har lagt Haand paa dem, som der blev sagt, og berøvet dem Friheden til at udvikle sig, idet man udtrykkelig fordrer af dem, at de skulle rette sig efter det preussiske Schema, der kom frem i Aitenthundrede og nogle og Halvtreds, og at de i de sidste to Skoleaar ikke maae gaae ud derover, saa kan man ikke forlange, at de skulle have udviklet sig paa samme Maade, som hvis de havde haft Frihed. Det blev af de paagældende Bestyrere stærkt fraraadet det daværende Ministerium at tage Friheden bort, men hvad gjorde Ministeriet? Det sagde: Nei, vi nægte Eder jus dimittendi, I faae ikke Ret til at dimittere, før I gaae ind paa den Betingelse, at I skulle holde det samme Schema de to sidste Aar af Skoletiden, som de have i de kongelige Skoler. Dette blev udtrykkelig forlangt, det kan Enhver læse sig til i den Lov eller det Rescript — hvad det nu var, jeg er ikke lovhindig nok til at sige det —, som dengang udkom; at det staaer der, det veed jeg. Det, at man ikke gav de private Skoler Frihed til at bevæge sig, er Grunden til, at der intet Fremstribt er steet i dem, og det at vedligeholde Metropolitan-skolen som saadan, er at holde en Normal-skole, der ikke er en Normal-skole. Man anstillede en Sammenligning med Theatrene, og det kongelige Theater, blev der sagt, skulde være de andre Theatres Metropolitan-skole. Veed da virkelig den ærede Rigsdagsmand ikke Grunden til, at de andre Theatre ere sunkne saa lavt ned, som det er blevet sagt, at de ere? De vilde ingenlunde synke

længere ned, hvis det kongelige Theater ikke var; det er ikke det kongelige Theater, der skal holde dem oppe, nei, det er dette, der knuger dem ned til det Punkt, hvorpaa de nu ere, navnlig derved, at det udelukker dem fra at spille det, der duer, og tvinger dem til at spille det Glette; man nægter dem f. Ex. Ret til at spille Holbergs Stykker, idet man hensejrer dem til den høiere Comedie, uagtet han selv har kaldt sine Værker Høispiil osv. Naar man saaledes indskrænker deres Ret til at spille, saa er det naturligt, at de søge at finde Noget, som de vide, at Folk ville see, og Følgen deraf er, at de arbejde hen i en Retning, som man maa ansee for høist forkastelig; men giv dem Frihed, saa skulle de nok komme frem; giv baade det kongelige Theater og alle de andre Theatre Friheden, det er det Bedste for dem. — Der er blevet talt om, at den hele Plan for den lærde Underviisning stod Fare for at springe i Luften, hvis man nedlagde Metropolitan-skolen, at denne var en ligesaa integrerende Deel af det lærde Skolevæsen, som Hovedet er det af det menneskelige Legeme, og at man altsaa vilde lægge Haand paa det lærde Skolevæsen ved at lægge Haand paa Metropolitan-skolen. Ja, skulde dette virkelig være Tilfældet, saa siger jeg: Læg Haand paa den snarest muligt! thi er det virkelig saaledes fat, at en Skole som Metropolitan-skolen skal være nødvendig for alle de andre Skolers Bestaaen, saa kunne vi ikke vedblive længere at have det lærde Skolevæsen i den Form, hvori det nu bestaaer, saa maae vi begynde at omforme det hellere idag end imorgen; det gaaer ikke an at affkære Staten Ret til at tage et enkelt Led ud af den hele Kjæde og igjen at hæfte Kjæden sammen. Endnu skal jeg kun tilføie, at hvad der er bleven sagt om Lærerne ved Metropolitan-skolen, — hvad der forresten ikke var mig ganske klart, idetmindste ikke i hvilken Grad det skulde være Tilfældet —, at de nemlig ikke behøvede at tage saa mange Hensyn, som Lærerne ved de andre Skoler, og at de derfor bleve dygtigere osv., vistnok ikke er Tilfældet. Jeg vil sige Et. Det kan være, at man i Reglen gjen-nemsigtlig vil kunne staffe lærdere Lærere; men man kan inddele de lærde Lærere i to Slags, nemlig i dem, der due, og dem, der ikke due